

nepravé osvědčení v listině pochází od jiného, než kdo je do listiny vepsal.

(Rozh. ze dne 1. září 1925, Zm II 306/25).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Jihlavě ze dne 20. března 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle §u 320 písm. f) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc příslušnému okresnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatku čís. 9 a) a b) §u 281 tr. ř. vytýkajíc zejména, že není zjištěna skutková podstata přestupku podle §u 320 písm. f) tr. zák. co do úmyslu, oklamati třetí osobu, najmě dráhu, že není zjištěno, že obžalovaný měl vědomost, že jméno stanice T. bylo do osvědčení vepsáno úřadem (okresní politickou správou v D.) a že není zjištěno, zda by byl obžalovaný opravu jména stanice provedl i v tom případě, kdyby byl věděl, že bylo vepsáno úřadem a nikoli některou filiálkou zaměstnavatelské firmy obžalovaného. Podle §u 320 písm. f) tr. zák. dopouští se přestupku, kdo napodobí nebo padělá veřejnou listinu beze zlého úmyslu §u 197 tr. zák., t. j. bez úmyslu, způsobiti škodu, nebo bez úmyslu, zmařiti účel dozoru §u 320 písm. f) tr. zák., vždy však předpokládá v subjektivním směru, by zde byl úmysl klamati osobu třetí, t. j. vzbuditi zdání, že nepravé osvědčení v listině pochází od jiného, než kdo je do listiny vepsal (plenární rozhodnutí č. 2028/1896 a č. 3336/1907). Nalézací soud zjistil, že obžalovaný vymazal na úředním osvědčení úředně vepsané jméno stanice odesílací »T.«, vepsav vědomě místo toho jméno stanice »S.«, a shledává již v tomto jednání napodobení (padělání) veřejné listiny bez podvorného úmyslu. Nalézací soud nezjistil však, jak stěžovatel právem vytýká, zda obžalovaný měl při přepsání listiny úmysl staniční úřad neb třetí osobu oklamati, nezjistil, zda věděl, že jméno stanice t-ské bylo na osvědčení napsáno příslušným úřadem, či zda se domníval, že je tam vepsal nějaký úředník firmy, u níž byl obžalovaný zaměstnán, jak se to v hojných případech jiných za souhlasu okresní politické správy dalo, a nezjistil, zda by byl obžalovaný přepsání to provedl i tehdy, kdyby byl věděl, že jméno stanice není vepsáno firmou, nýbrž úřadem, a nezjistil vůbec, jaký úmysl obžalovaný sledoval při přepsání jména stanice nakládací, zda snad tak učinil jen proto, by dříví zbytečně nestálo na stanici a stojné se zbytečně z něho neplatilo. Následkem těchto nedostatků ve zjištěních, nejsou prokázány veškeré skutkové okolnosti, které tvoří skutkovou podstatu přestupku §u 320 písm. f) tr. zák. a proto shledal mylně nalézací soud ve zjištěném skutku čin soudně trestný, dokud nezjistil okolnosti svrchu uvedené (§ čís. 9 a) §u 281 tr. ř.).

Čís. 2067.

Neschopnost pláti záleží v tom, že dlužník není s to, by veškeré své věřitele úplně uspokojil ve lhůtě, přiměřené zásadám poctivého provozování toho kterého podniku (řádného obchodování).

Nenastává již tím, že věřitel musel dlužníka žalovat (žádati za exekuci).

Není vždy dána ani stavem předlužení, při němž může jít jen o pouhé vážnutí platů, k skutkové podstatě přečinu ve smyslu §u 486 čís. 2 tr. zák. nepostačující.

Doba promlčení přečinu §u 486 čís. 2 tr. zák. činí jeden rok a počíná dnem, kdy pachatel učinil poslední dluh nebo poslední splátku na úkor věřitelů.

(Rozh. ze dne 1. září 1925, Zm II 355/25).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Uh. Hradišti ze dne 28. května 1925, jímž byli stěžovatelé uznáni vinným přečinem úpadku z nedbalosti ve smyslu §u 486 čís. 2 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaných nelze upřítí úspěchu, pokud se dovolává důvodu zmatečnosti §u 281 čís. 5 a 9 a) tr. ř. K skutkové podstatě přečinu úpadku z nedbalosti ve smyslu §u 486 čís. 2 tr. zák. se vyhledává, by se dlužník stal neschopným platit, by si byl vědom této neschopnosti, a by pak z nedbalosti konáním platů a děláním nových dluhů, po případě opomenutím včasného návrhu na vyrovnávací řízení nebo vyhlášení úpadku poškodil své věřitele. V třetím odstavci rozsudkových důvodů se ovšem uvádí, že stěžovatelé, jsouce si vědomi neschopnosti platit (rozsudek užívá v tomto směru výrazu »insolvence«), zavčas vyrovnání ani úpadku neohlásili, případně nové dluhy činili a platili. Kdy však okamžik této neschopnosti nastal a kdy si obžalovaný tuto svou neschopnost uvědomil, ohledně Antonína K-a v důvodech rozsudkových zjištěno není a nevyplývá ani z dispositivní jeho části, jež, uvádějíc povšechně dobu »od roku 1922 až do roku 1924«, přesně nevymezuje, kdy trestný čin byl spáchán. Pokud se týče druhého obžalovaného Jana K-a, jest podle důvodů rozsudkových nalézací soud patrně toho názoru, že neschopnost jeho nastala v prosinci 1921 a, že si tehdy této neschopnosti podle obsahu podání, zasláního dne 8. prosince 1921 okresní správě politické, byl též vědom. Tu však, jak stížnost zcela právem namítá, není záruky, zda nalézací soud pojem neschopnosti platit správně podle zákona vykládá. Zdůrazňuje, že neschopnost platit není totožnou s předlužeností a, dovolává se současně skutečností »v rozsudku dříve již vylíčených«, navazuje tu soud zřejmě na vývody obsažené v čtvrtém odstavci rozsudkových důvodů, kde se vyslovuje názor, že insolvence (správněji neschopnost platit) nastává, jakmile věřitel musí žalovat dlužníka a dojísta již, jakmile musí žádati za exekuci. Lze ovšem rozsudku přisvědčiti, že předluženost a neschopnost platit nejsou pojmy totožnými; zpravidla bude sice neschopnost tato dána stavem předlužení, není jím však dána nutně a bezvýjimečně, ježto se při předluženosti může jednat i též o pouhé vážnutí platů, — k skutkové

podstatě §u 486 čís. 2 tr. zák. ještě nepostačující —, při němž dlužník přes přechodný nedostatek hotových prostředků k vyrovnání splatných dluhů má přece důvodné a spolehlivé vyhlídky, že se mu dostane hotových prostředků v takové výši a v takové době, že svým závazkům vyhoví v době přiměřené.

Tím méně pak lze říci, že neschopnost platiti již nastává, jakmile věřitel musí dlužníka žalovati případně zažádati o exekuci. Nehledíc k civilní žalobě, k níž přece může dojíti proto, že druhá strana žádaného nároku (a to případně právem) neuzná, nebo v placení (ačkoliv je v poměrech zcela spořádaných) jest poněkud liknavá a t. d., bylo by i na nejvyšším povážlivým stotožňovati již pouhé vedení exekuce se stavem neschopnosti platiti; vždyť i tu se může jednati o úkon proti dlužníku, zcela schopnému platiti, proti němuž došlo k exekuci z důvodů nejrůznějších, jako z nedopatření, liknavosti, okamžitého váznutí platů. Pouze kdyby šlo o exekuci bezvýslednou, bylo by možno uvažovati o stavu neschopnosti platiti, avšak i v takových případech bude zapotřebí bedlivého zkoumání stavu aktiv a pasiv dlužníka, by mohlo býti posuzováno, zda jde i tu o pouhé — s hlediska §u 486 tr. zák. nezávadné — váznutí platů, či o neschopnost platiti ve smyslu zákona, spočívající v tom, že dlužník není s to, by veškeré své věřitele úplně uspokojil ve lhůtě, přiměřené zásadám poctivého provozování toho kterého podniku, obzvláště, jde-li o obchodníka, v době přiměřené zásadám řádného obchodování. Ježto napadený rozsudek odchýlně od tohoto právního stanoviska již pouhou skutečností vedení exekucí — při čemž se ani nevyjadřuje o jejich výsledku — považuje za neschopnost platiti, je v tomto směru zmatečným, spočívaje na mylném výkladu zákona. Právem vytýká dále štižnost rozsudku neúplnost, ježto nezjišťuje škody, věřitelům způsobené. Rozsudek uvádí sice velmi důkladně skoro veškeré dluhy stěžovatelů postupně podle dotazníků s udáním data objednávek a splátek; avšak o významu tohoto obšírného výpočtu se nevyjadřuje; není v něm uvedeno, zda spatřuje ve všech těchto objednávkách a splátkách — tedy vůbec skoro ve všech trestním řízením zjištěných dluhích stěžovatelů, ačkoli přece těžko lze předpokládati, že by stěžovatelé počínajíc již prvním dluhem byli bývali neschopnými platiti ve smyslu zákona — či pouze v některých a v kterých zapovězené úkony s hlediska §u 486 čís. 2 tr. zák. a neobsahuje posléze vůbec zjištění ve příčině škody, děláním těchto dluhů a splátkami věřitelům způsobené, spočívající zpravidla v tom, že se uhrazovací fond (aktiva) sloužící ku krytí věřitelů, novými splátkami učiněnými ve stavu neschopnosti platiti na úkor těchto věřitelů zmenšuje, po případě, že se novými dluhy počet věřitelů, odkázaných na tento fond rozmnožuje a tak kvóta z aktiv dlužníků na ně připadající přirozeně se ztenčuje. Pokud se týče škody, způsobené věřitelům opomenutím včasného návrhu na vyrovnávací řízení nebo vyhlášení úpadku, uvádí se sice v rozsudku, že věřitele poškodili (a sice Antonín K. 5, Jan K 13 věřitelů) tím, že jim pohledávky nezaplatili v č a s. Avšak nehledíc k tomu, že i tu soud vychází z mylného — shora již vytčeného výkladu pojmu neschopnosti platiti, že nezjišťuje doby neschopnosti platiti, ani vědomí stěžovatelů o neschopnosti platební, trpí výrok ten další vadou, že se rozsudek o příčině souvislosti mezi opomenutím včasného návrhu na vyrovnávací řízení nebo vyhlášení úpadku a škodou,

spočívající prý v tom, že »věřitelé v č a s zaplacení nebyli«, vůbec blíže nezmiňuje, ačkoliv se tak se zřetelem na naprostou nejasnost těchto úvah rozsudkových státi mělo, neboť jest nepochopitelným, jak právě oddálením vyhlášení úpadku nebo vyrovnávacího řízení bylo v č a s n é zaplacení věřitelů zmařeno. Již pro tyto podstatné vady bylo rozsudek za souhlasu generální prokuratury v zasedání neveřejném ve smyslu §u 5 novely z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 jako zmatečný zrušiti.

Při tom se připomíná ve smyslu §u 290 druhé věty tr. ř. z moci úřední toto: Bude-li nalézacím soudem při novém hlavním přelíčení, bez něhož se podle stavu věci obejíti nelze, bezvadně podle právních hledisek shora blíže vytčených zjištěno zavinění stěžovatelů ve smyslu §u 486 čís. 2 tr. zák., bude zapotřebí, by se nalézací soud zabýval ještě otázkou, zda nepominul tento trestný čin promlčením. Doba promlčecí při přečinu podle §u 486 čís. 2 tr. zák. činí ve smyslu §u 532 tr. zák. jeden rok a počíná běžeti dnem, kdy pachatel poslední dluh nebo poslední splátku na úkor věřitelů učinil, nebo-li dnem, kdy věřitelům nepodáním návrhů v §u 486 čís. 2 tr. zák. blíže uvedených, určitou škodu způsobil. Jak vyplývá ze skutkových zjištění rozsudkových, staly se poslední objednávky na úvěr na jaře 1922 a poslední splátky koncem října 1922. Zodpovědný výslech obžalovaného Antonína K-a byl však zařízen teprve dne 20. října 1924, a Jana K-a dokonce až dne 24. ledna 1925. Jednoletá lhůta promlčecí ohledně shora uvedených zapovězených úkonů tedy již dávno pominula. Bude proto zapotřebí, by soud přesně zjistil, zda jsou tu dány kromě vypršení času promlčecího i ostatní v §u 531 čís. 1 až 3 tr. zák. stanovené podmínky. Pokud se pak týče doby, kdy stěžovatelé opomenuli podati návrh na vyrovnávací řízení nebo vyhlášení úpadku, poškodivše zároveň věřitele tímto opomenutím, rozsudek vůbec nějakého zjištění neobsahuje, každým způsobem bude zapotřebí, by nalézací soud i v tomto směru věnoval otázce promlčecí svou pozornost, přihlížeje k době zařízeného zodpovědného výslechu stěžovatelů.

Čís. 2068.

Při trestných činech spáchaných obsahem tiskopisu počíná trestnost spisovatele, redaktora a vydavatele (§§y 10, 239 tr. zák.) již zhotovením kartáčových otisků a předložením jich k cenzuře, leč že by se pachatel dobrovolně zdržel dalšího tisku. Byl-li tiskopis zabaven, nelze mluvit o dobrovolném ustoupení; zabavení jest tu překážkou ve smyslu §u 8 tr. zák.

(Rozh. ze dne 2. září 1925, Zm I 239/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečné stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 4. února 1925, jímž byl obžalovaný sprostěn podle §u 259 čís. 3. tr. ř. z obžaloby pro přečin podle §u 8 tr. zák. a §u 14 čís. 5. zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.